

Thanks all readers
in Macedonia.
Hope that you enjoy
our books about Victoria!

Erle Axl Sund

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

Pythians anvisningar

© 2012 Erik Axl Sund

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2015

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги

Преведувач Ивана Спасев

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Диме Спасев

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Графостил - Скопје, 2015

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатувач, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

Вистината на Питија

Девојката Врана з

ЕРИК АКСЛ СУНД

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Данска, 1994

*Летото не доаѓа само, освен ако некој не го
започне.*

*Ако не го покани сонцето, па наскоро да дојдат и
цвеќињата.*

*А кај што ќе поминам јас, цвета цвеќе и ливадите
стануваат зелени.*

*Гледај, сега летото стигна, оти јас штотуку го
стопив снегот.*

На плажата немаше никој друг, освен тие и галебите.

Таа беше навикната на криците на морските птици и бучавата на брановите, но шуштењето на големата тенда од сина тенка пластика ја нервираше Мадлен. Таа не можеше да заспие од шуштењето.

Лежеше на стомак и сонцето ѝ го печеше телото. Го имаше превиткано пешкирот за да ѝ ја покрива и главата, но сепак имаше оставено мал процеп за да може да гледа што се случува.

Десет лево човечиња.

И малата на Карл и Анет безгрижно разиграна на работ на плажата.

Сите беа голи, освен фармерот, свињарот, кој рече дека си имал проблем со кожна егзема и не можел да го поднесе сонцето. Тој беше долу покрај водата, внимаваше на малото девојче. И неговото куче беше таму, голем ротвајлер на кој таа никогаш немаше научено да му верува.

Си го шмукаше забот. Никако не престануваше да крвари, но не сакаше ни да падне.

Најблиску до неа, како и обично, седеше нејзиниот очув. Тој одвреме-навреме поминуваше со раката по нејзиниот грб и ја мачкаше со масло со заштитен фактор.

Двапати ја имаше замолено да се сврти и да легне на грб, но таа се преправаше дека спие и дека не го слуша. Ја сврте главата под пешкирот и погледна во другиот правец. Таму плажата беше комплетно празна, ништо освен песок сè до мостот и црвено-белиот светилник во далечината. Но во тој правец имаше повеќе галеби, веројатно затоа што некои посетители на плажата немаа собрано сè зад себе и имаа оставено расфрлена храна.

„Ајде сега сврти се на грб“. Неговиот глас беше благ. „Ќе изгориш“.

Таа го послуша без збор и ги затвори очите кога го слушна како го тресе шишето со маслото. Рацете му беа топли и таа не знаеше што треба да чувствува. Чувството истовремено беше и убаво и одвратно, исто како нејзиниот заб. Забот ја чешкаше и ја скокоткаше, а кога ќе поминеше со јазикот околу коренот, целата се стресуваше од тоа колку беше морничаво разнишаното движење на забот, исто како што се стресуваше од морничавиот допир на неговите раце.

Таа беше свесна дека нејзиното тело беше поразвиено од телата на многу нејзини врснички. Беше многу повисока од нив, а веќе ѝ растеа и градите. Барем така мислеше, затоа што беа некако подуени и ја чешаа како да растат. А затоа ја чешаше и забот, затоа што наскоро требаше да падне. Под стариот заб имаше нов кој чекаше да израсне, возрасен заб.

Тој престана да ја допира, поскоро отколку што мислеше.

Ќе имаше кажано дека телото наскоро ќе ѝ остари, но дека не треба да се срами од тоа. Дека нејзиното тело за неколку години ќе се уништи со растењето. Дека ќе биде преполно со мани. Ситни линии кои се појавуваат затоа што кожата со годините се растега, како стомак на бремена жена.

Еден придушен женски глас му рече да легне и таа слушна како во песокот се закопуваат лакти.

Претпазливо ја сврте главата. Низ процепот во пешкирот виде дека тоа беше дебелината жена, Фредрика, таа седна покрај него со насмевка.

Таа помисли на фигурите од лево коцки. Минијатурни пластични човечиња со кои можеше да прави што сака и кои продолжуваа да се смешкаат дури и ако ги ставеше во рерна да ги стопи. Таа не можеше да престане да гледа кога жената се наведна над неговиот струк и ја отвори устата.

Низ процепот во пешкирот, ја виде нејзината глава како почнува да се движи нагоре-надолу. Таа штотуку беше излезена од водата, па косата ѝ беше залепена за образите и изгледаше многу мокро. Црвено и мокро.

Помисли на првиот пат кога нејзиниот очув ја удри, во Скаген. И тогаш беа на плажа со многу луѓе и сите беа облечени во костуми за капење. Таа ни самата не знаеше зошто, но му пријде на еден осамен човек кој седеше сам на кебе, пиејќи кафе и пушејќи цигара. Го соблече својот костим за капење пред него затоа што мислеше дека човекот сака да ја види гола.

Човекот само кисело ѝ се насмевна и продолжи да си ја пуши цигарата, но тие збеснаа и тато Пео ја одвлечка оттаму за коса. „Не тука“, ѝ рекоа. Сега сите стануваа љубопитни и сенките од нивните тела почнуваа да ја блокираат светлината.

Забот ја чешаше и можеше да почувствува колку беше ладен воздухот кога ќе го снемаше сонцето.

Тие гледаа и таа гледаше. Немаше од што да се срами.

Една од новите светлокоси жени го извади својот апарат. Тоа беше еден од оние апарати кои ги замрзнуваа сликите и веднаш ги плукаа надвор. Полароиден апарат, така се викаше. Затоа што ги замрзнуваа молекулите.

Тендата шуштеше и таа повторно ги затвори очите кога апаратот штракна.

И тогаш одеднаш нејзиниот заб падна.

Дупката во нејзиното непце болеше и беше некако ладна, а таа го вртеше забот низ устата додека гледаше.

Чешаше и имаше вкус на крв.

Содермалм

Почетокот на крајот е запален син автомобил на највисоката точка од Тантобергет.

А инспекторката Жанет Килберг не очекуваше дека запалено брдо во Содермалм ќе биде делчето што ќе ѝ помогне да ја комплетира целината и да ја види целата слика. Кога таа и нејзиниот колега Јенс Хуртиг прелетуваат покрај Хорнстул со полна брзина и го здогледуваат Тантобергет, брдото изгледа како вулкан.

Пред областа помеѓу улицата Рингваген и заливот да стане парк, Тантобергет во главно служеше како канта за отпад, гробишта за човечки остатоци. И сега ете уште еднаш, местото беше претворено во депонија.

Пожарот на највисоката точка се гледа од скоро секое место во Стокхолм, а пламените што скокаат од запалената кола ја имаат зафатено и околната есенски сува област. Сè искри и пуцка, а пожарот се заканува да се прошири и на малите колиби десетина метри подолу.

Хана Остлунд и нејзината соученичка од интернатот во Сигтуна, Џесика Фриберг, се бараат од страна на полицијата за две убиства. Колата што моментално гори на планината е регистрирана на Хана Остлунд и токму тоа е причината што Жанет сега е тука.

Кога ја отвора вратата од автомобилот за да излезе, може да го помириса врелиот, отровен црн чад.

Смрди на масло и бензин и гума и стопена пластика.

На предните седишта во автомобилот, помеѓу смртоносно врелите пламени, се назираат силуетите на две безживотни тела.

Барнанген Содермалм

Вечерното небо се капе во жолтиот отсјај на лесното загадување во центарот на Стокхолм и со голо око се гледа само Северница. Вештачките светла во облик на улични ламби, неонски реклами и други светилки прават отворениот простор под мостот Сканстул да изгледа потемно отколку кога градот би бил целосно потонат во темнина и осветлен само од свезденото небо.

Неколкуче ноќни пешаци кои го поминуваат мостот фрлајќи погледи кон квартот Нора Хамарбихамнен не гледаат ништо, освен светлина и сенки.

Не ја гледаат подгрбавената фигура што шета по старата, напуштена пруга; не гледаат дека фигурата носи црна пластична вреќа и врти да застане кај пристаништето каде што ја проголкуваат сенките на мостот.

И никој не гледа како мрачната вода ја проголкува црната кеса.

Фигурата ја отвора возачката врата и влегува во автомобилот, го пали светлото внатре и вади неколку весници од фиоката под шал таблата. По неколку минути, светлото внатре се гаси и автомобилот тргнува.

Жената во колата ја препознава жолтата, загадена светлина на небото од други места.

Таа го гледа она што другите луѓе не можат да го видат.

Долу на пристаништето виде како покрај неа поминуваат мали вагончиња натоварени со мртовци; во заливот виде фрегата што плови под Советско знаме и знаеше дека екипажот е болен од скорбут по месеци служба на Црно Море. Небото над Севастопол на Кримскиот полуостров ја имаше истата жолта боја на горчина

како тука, а во сенките на мостот лежеа руините од бомбардирани куќи и куповите отпад од фабриките за ракети.

Таа го имаше најдено момчето во вреќата пред година дена, на станицата во подземната железница најблиску до Бабин Јар во Киев. Станицата го носи истото име како и концентрациониот логор изграден од страна на нацистите на тоа место за време на војната, каде умреа многу луѓе што таа ги знаеше.

Сирет.

Уште го чувствува вкусот на момчето во устата. Жолт, минлив вкус кој потсетува на масло од репка; како загадени неба и полиња.

Сирет. Самиот збор е натопен со тој жолт вкус.

Светот е поделен на два дела, а само таа е свесна за тоа. Постојат два света кои се разликуваат како рендгенска слика и живо човечко тело.

Момчето во вреќата сега се наоѓа во двата света. Кога ќе го пронајдат, ќе видат како изгледал кога имал девет години. Неговото тело е сочувано како фотографија од минатото, балсамирано како антички крал-момче. Вечно дете.

Жената во автомобилот продолжува да вози низ градот, кон север. Ги гледа луѓето кои ги одминува.

Нејзините сетила се страшно префинети и знае дека никој нема претстава каква е таа однатре. Никој не знае што се случува во неа. Таа пак ги гледа тегобите вечно присутни покрај другите. Ги гледа нивните зли мисли отсликани во воздухот околу нив. Но никој не е свесен што им гледа таа на лицата.

Нејзе пак не може да ја види никој. Таа има способност да биде невидлива во соба полна со луѓе, нејзиниот лик не останува во сеќавањето на другите. Но таа секогаш е присутна во сегашноста, набљудувајќи ја околината со разбирање. И никогаш не заборава ниту едно лице.

Пред малку виде една осамена жена како се симнува до пристаништето во Нора Хамарбихамнен. Жената беше облечена невообичаено лесно за ова време од годината и седеше покрај водата скоро пола саат.

Кога конечно стана да си оди, една од уличните ламби ѝ го осветли лицето и таа ја препозна.

Викторија Бергман.

Поминати се дваесет години од последниот пат кога ја виде и тогаш очите ѝ блескаа, ѝ гореа; скоро непобедливо. Во нив имаше невидена сила.

Сега, таа виде некоја тапост во нив, еден вид на умор што се раширил по целото нејзино битие и нејзиното искуство во читање туѓи лица ѝ кажува дека Викторија Бергман веќе е мртва.

Гила

Да се јадат сопствените деца е варварски акт!
Советска прокламација, Украинска ССР, 1933.

Татко ѝ имаше изедено гулаб и ѝ раскажуваше приказни на малата Гила, неговата ќерка.

„Драга ќерко“.

Таа беше гладна, за јадење имаше само трева, но на момчето во другата куќа веројатно му беше уште полошо. Неговото тело беше толку слабо што паѓаше кога се обидуваше да оди.

„Приказна. За чамец и вештерка“.

Татко ѝ ја бакна во челото и таа забележа дека здивот му мирисаше лошо. „Еднаш многу одамна, си биле еден татко и една мајка и имале мала ќерка што се викала Гила Берковиц. Таа била многу мала, но растела многу брзо. Исто како тебе...“

Тој се насмевна, ја буцна во мешето и тоа ја заскокотка, но таа не се насмеа.

„Еден ден, малата Гила му рекла на татко ѝ: *Сакам чамец од злато со весла од сребро за да одам по храна за тебе и моите браќа. Те молам направи ми таков чамец, татко*“.

„Те молам, татко“, шепна таа.

„Малата Гила го добила чамецот од злато и сребро и секој ден одела на реката да лови риби, а потоа се враќала дома со храна за татко ѝ, мајка ѝ и браќата. И мајка ѝ секоја вечер се симнувала на брегот и викала: *Ајде сега врати се на брегот, Гила*“.

Мама е болна, си помисли таа. Нејзината уста потполно црна, а нејзиното лице потполно бело.

Татко ѝ ја погледна. „И што викала Гила тогаш? Кога мајка ѝ ја довикувала?“

„Златен чамецу, ајде врати ја Гила на брегот“, рече таа и ја слушна мајка си како кашла во креветот.

Рацете на татко ѝ беа ладни, а неговото лице сјајно. Можеби беше треска. Едно девојче кое живееше на другиот крај на улицата умре од треска и мајка ѝ ја изеде. Мајката на девојчето беше грда, злобна вештерка. Не како нејзината мајка, која беше страшно чиста и добра пред да се разболи.

„Да, така било. Секој Божји ден со години и години. Малата Гила растела и станувала сè поголема и поголема, а мајка ѝ секоја вечер одела на брегот и ја викала, но една вечер...“ Тој замолче кога мајка ѝ повторно се закашла на креветот.

Но Гила не сакаше да го слуша кашлањето на мајка си, па викна: „Продолжи да раскажуваш“ и се насмеа кога татко ѝ ја крена. „Со вештерката во рерна!“

Тој ја крена високо во воздух. Сега повторно ѝ го скокоткаше мешето и овој пат беше многу смешно.

Но мајка ѝ почна да кашла уште погласно и татко ѝ веќе не изгледаше среќно. Стана молчалив и сериозен и ја спушти Гила на земја, а потоа си помина со рацете низ косата.

Таа можеше да види дека беше тажен, но сакаше да го чуе крајот на приказната, кога вештерката пламнува во оган.

„Не можам веќе да ти раскажувам. Морам да се грижам за мајка ти. Ѐ треба вода“.

Но нема вода, си помисли Гила. Топло е и суво, а мајка ѝ ѝ имаше кажано дека сè надвор на нивите што не земал Сталин е исушено. Мајка ѝ исто така имаше речено дека наскоро ќе умре, со кашлање. Дека ќе се исуши, исто како плодовите.

„Џабе ќе носиш вода“, рече Гила.

Татко ѝ остро ја погледна. „Како мислиш?“

Тој веројатно знаеше затоа што секогаш велеше дека мајка ѝ е пророк, некој кој знае сè што се случува на светот и кој секогаш е во право.

„Мама вели оти ќе умре“.

Неговите очи беа влажни и не одговори, но ја фати Гила за рака. Тогаш стана, отиде до орманот и ги извади шапката и палтото, иако надвор беше пекол. Се стресе и замина.

Гила стоеше покрај прозорецот и го гледаше татка си како се оддалечува по улицата. Знаеше дека таму надвор беше опасно и само татко ѝ смееше да излегува; никој друг, ниту мајка ѝ, ниту браката, ниту таа. Надвор, по земја, имаше мртви тела и мораа да се јадат затоа што немаше скоро ништо друго за јадење, освен трева, лисја, пилевина, корења, црви и инсекти. Мораа да се изедат. Оти од нив инаку немаше никаква друга корист, од тие трупови.

***

Гила Берковиц никогаш претходно немаше пробано пилешко месо.

Татко ѝ рече дека го украде пиленето, но таа не му веруваше.

Како и да е, заврши во нејзината чинија. Нејзините браќа не сакаа од месото, а кога го проба, таа не можеше да разбере зошто. Тоа беше највкусното нешто што го имаше каснато.

Штета што мајка ѝ беше мртва и не можеше да проба.

Таа алчно го излапа сочното месо и почувствува како ѝ се враќа силата. Но не беше среќна затоа што цело време мислеше на мајка си.

На тоа како изгледаше кога умре. Нејзината кожа жолта, а устата црна. Искривена и некако сјајна.

Ги имаше поминато последните неколку дена во врескање пред да се предаде.

И оттогаш, куќата беше тивка.

На Гила ѝ недостигаше каква што беше пред болеста. Кога ѝ даваше на Гила да седи во нејзиниот скут и да пие топло млеко од стаклено шише. Кога смислуваше смешни игри. Кога таа и татко ѝ се бакнуваа и гушкаа и беа среќни. Кога ја легнуваше Гила да спие и ѝ читаше.

Последниот залак од пилешкото беше највкусен и Гила сфати дека тоа беше така затоа што немаше веќе. Таа знаеше дека никогаш повеќе нема да проба толку вкусно пилешко месо како на татко ѝ.

***

Согласно директивата Nacht und Nebel, цивилите кои ќе ја загрозат безбедноста на Третиот Рајх ќе бидат осудени на смрт. Секој кој ќе ги прекрши правилата на Nacht und Nebel или ќе скрие информации за непријателски активности ќе биде уапсен.

Германска прокламација, Втора Светска Војна.

Дванаесет години подоцна, Гила Берковиц патуваше низ Германија во распад. Таа сè уште го чувствуваше жолтиот вкус на пилешкото на татко ѝ.

Белиот автобус со црвени крстови од страна не беше никаква гаранција за слободен премин затоа што веќе немаше интернационални правила. Црвен крст на бел кров на комбе беше лесна мета за британски авиони кои имаа комплетна контрола врз небото. Но на германските контроли на патот немаше проблем затоа што конвојот беше во придружба на Гестапо.

Гила беше посланка од повеќето други затвореници и една од ретките кои сè уште беа свесни.

Кога заминаа од Дахау беа четириесет и четири мажи, четириесет и пет души со неа. Сега најмалку четворица беа мртви, а уште неколку на умирање. Сите страдаа од чирови, инфизицирани рани и хронична дијареја и таа беше свесна дека уште многумина ќе умрат ако не им ја надополнат залихата на основни работи наскоро.

И таа беше во многу лоша состојба. Четири големи инфизицирани чирови на вратот, стомакот во хаотична состојба и генитална инфекција што ја загрижуваше веќе четири недели. Имаше испукани вени на надворешниот дел од бедрата, како да имала труење од храна, но овде во автобусот не можеше да биде излекувана затоа што нејзините гениталии не беа исти како гениталиите на сите други.

Никој не смееше да знае, а единствената личност што знаеше веројатно немаше да ја преживее војната.

Причината што нејзината тајна успеа да остане тајна во текот на времето поминато во кампот беше тоа што таа му се допадна на еден од стражарите уште од самиот почеток. Или тој му се допадна, зависно од тоа како гледаш на работите. Дебелиот стражар имаше мерак за хермафродити или *ohrwürmer* како што ги нарекуваше, па имаше скокнато да ја искористи шансата да се здобие со сопствен *ohrwürmer* во замена за малку заштита и храна одвреме-навреме.

Дебелиот човек беше оној кој ѝ ги имаше нанесено повредите на гениталиите, но и покрај срамот, таа никогаш се немаше обидено да побегне од кампот. Но сега, кога луѓето велеа дека ќе биде слободна, беше подготвена да изведе обид за бегство. Слободата не беше нешто што ти се дава, туку нешто што самиот го избираш.

Нешто што се зема.

Гида Берковиц во џебот имаше документ кој потврдуваше дека таа е жител на Данска со право на нега во кампот Нојенгаме во близина на Хамбург, а потоа транспорт до карантински центар во Данска. Но вистината за неа беше релативен концепт толку долго време што таа повеќе не веруваше во ништо. Ништо не беше понеточно од вистината.

Таа во џебот исто така имаше и мала метална направа за измачување со гмечење на палците и мало дрвено менгеме што го имаше добиено од стражарот за да ѝ помогне да не мисли на болката. Ѓ помагаше со главоболки и грчеви во стомакот, а сега ѝ помагаше со болното горење во препоните. Го стави менгемето на палецот и го стегна. Едно вртење, па уште едно, разгледувајќи наоколу внатре во автобусот.

Смрдеата и маките и стравот беа исти како и во Дахау.

Гида ги затвори очите и се обиде да мисли на слободата, но имаше чувство дека таа никогаш не постоела и никогаш нема да постои. Немаше пред и по Дахау. Спомените беа тука, но таа не ги чувствуваше како свои.

Беше пристигнала во Лемберг во Западна Украина пред две години. На тринаесетгодишна возраст, но со тело на маж од дваесет и една година. Имаше украдено еден куфер од германски воен автобус, заробена од страна на Гестапо и претворена во една од илјадниците политички затвореници кои се носеа во камповите за истребување.

Германците ја немаа прегледано кога пристигна, само ѝ фрлија еден картон заедно со работнички алишта. Немаше потреба за медицински прегледи, таа беше здрава и силна.

Физичката работа ѝ се допаѓаше, без разлика дали стануваше збор за копање дупки или склопување делови од машини. На почетокот, нејзиното тело стана посилно и поиздржливо и таа уживаше да ги гледа останатите затвореници како полека се предаваат, еден по еден. Гила беше посилна од сите возрасни мажи во кампот.

Кон крајот стана потешко, но таа издржа додека да пристигнат белите автобуси.

Ги собираа само скандинавските граѓани, а кога завршија со прозивањето на данските имиња, Гила ја крена раката во воздух.

Ја облекоа во сиво палто кое го обележаа со бел крст за да означат дека таа беше слободна личност.

Вита Берген Станот на Софија Зетерлунд

Софија Зетерлунд оди по улицата Ренстјернас и погледнува во карпата десно. Во просторот под карпите пробиеен со експлозив, на триесетина метри под црквата Софија, се наоѓа седиштето на најголемите сервери во Шведска. Пареата што се создава кога топлиот воздух од подземните сервери доаѓа во допир со надворешниот студ личи на бел облак надвиен над улицата, а свежиот есенски ветар удира во стрмните карпи.

Вишок на топлина.

Како долу да врие нешто.

Таа знае дека трансформаторите и генераторите внатре се дизајнирани со цел да обезбедат достапност на дигиталните информации кои им припаѓаат на шведските власти во случај на катастрофа. А помеѓу нив се и нејзините доверливи податоци. Доверливото досие на Викторија Бергман.

Поминува низ густниот влажен облак и накратко не гледа ништо.

Неколку секунди подоцна, веќе стои пред влезот на нејзината зграда. Набрзина погледнува на саат. Десет и петнаесет, што значи дека нејзината прошетка траела околу четири и пол часа.

Не се сеќава на кои улици и места била; едвај помни што размислуваше за време на прошетката. Се чувствува како да се обидува да се сети на сон.

Месечарам, си помислува додека го внесува кодот за да ја отвори влезната врата.

Се качува по скалите и остро одекнување на потпетиците на нејзините чизми ја расонува. Го тресе дождот од палтото, си ја мести влажната блуза и кога го става

конено клучот во бравата, веќе воопшто не се сеќава на долгата прошетка.

Софија Зетерлунд се сеќава дека седеше во својата канцеларија, замислувајќи го Содермалм како лавиринт чиј влез е вратата од нејзината ординација на улицата Полсгатан, а излез вратата од нејзиниот стан во Вита Берген. Таа не се сеќава дека ѝ кажа чао на нејзината секретарка Ен-Брит и дека замина од ординацијата петнаесет минути подоцна.

Не се сеќава ниту на човекот што го сретна во барот во хотелот Кларион во Сканстул и во чија соба отиде подоцна; ниту пак на фактот дека тој беше изненаден што таа не бараше да ѝ плати. Не се сеќава дека го напушти хотелското лоби со тетеравење и продолжи источно по Рингваген, а потоа надолу по Катарина Бангата и сè до Нора Хамарбихамнен каде што зјапаше во водата и магацините на спротивниот брег. Ниту пак дека повторно се врати на Рингваген продолжувајќи надолу каде што се свива кон север и преоѓа во улица Ренстиернас пред да помине под стрмните карпи на Вита Берген.

И не се сеќава ни како стигна дома, до излезот на лавиринтот.

Лавиринтот не е Содермалм, туку мозокот на месечар, со неговите канали, систем на нерви и сигнали, безброј свиоци и раскрсници и кори сокаци. Прошетка по улици на самрак, во сон на месечар.

Клучот крцка во бравата, таа го врти двапати десно и ја отвора вратата.

Го пронајде излезот од лавиринтот.

Погледнува на саат и единствено нешто што сака сега е да спие.

Го соблекува палтото и оди во дневната соба. На масата има куп весници, документи. Акумулирани докази за нејзините напори да ѝ помогне на Жанет во изработката на профил на сторителот во случаите со убиените момчиња без документи.

Будалеста идеја, си помислува таа, буричкајќи бесцелно низ документите. Тоа не водеше никаде. Завршија

со бакнеж и Жанет го немаше спомнато уште од ноќта во Гамла Енскеде. Можеби тоа беше само изговор за да се сретнат?

Чувствува незадоволство затоа што работата не е завршена, а Викторија не ѝ помага. Не ѝ дава увид во своите сеќавања. Ништо.

Таа знае дека го убила Мартин.

Но што е со другите? Безимените момчиња и малиот од Белорусија?

Не се сеќава. Нема ништо, освен грижа на совест.

Тргува кон полицата што ја крие изолираната соба. Додека го трга резето за да ја повлече полицата на страна, знае дека собата ќе ја најде празна. Единственото нешто таму се остатоците од неа и мирисот на нејзината пот.

Гао Лиан никогаш нема седено на собниот велосипед, но неговата пот течеше низ нејзината коса, по нејзиниот грб и раце. Таа, со собниот велосипед, има свртено неколку круга околу светот без да мрдне сантиметар. Ги вртеше педалите во место.

Гао Лиан од Вухан е насекаде во собата, иако не постои. На цртежите, на исечоците од весниците, на страниците во тефтерите и на рецептот од аптеката на кој таа ги заокружи почетните букви на купените работи кои го формираат името ГАО.

Гао Лиан дојде кај неа затоа што ѝ требаше некој кој ќе може да ја канализира нејзината вина. Да ја плати сметката што таа му ја должеше на човештвото.

Таа веруваше дека сите текстови и сите исечоци од весниците за мртвите деца се за неа. Паралелно со следењето на настаните, таа бараше објаснувања и ги пронајде внатре во себе.

Јасно ѝ е зошто го измисли. Освен тоа што ѝ служеше како супститут за чувството на вина, тој исто така беше и сурогат за детето кое таа не смееше да го задржи.

Но некаде во процесот таа ја изгуби контролата врз Гао.

Тој не се претвори во личноста што таа сакаше да биде, па затоа на крајот престана да постои и таа веќе не верува во него.

Многу добро знае дека во собата нема никој.

Гао Лиан од Вухан никогаш не ни постоел.

Софија влегува во тајната соба, ги зема превитканите насловни страници од весниците, ги отвора и ги постила на подот. МУМИЈА ПРОНАЈДЕНА ВО ГРМУШКИ И МОРНИЧАВО ОТКРИТИЕ ВО ЦЕНТАРОТ НА СТОКХОЛМ.

Чита за убиството на Јуриј Крилов, сиракот од Белорусија, кој беше пронајден мртов на островот Свартсјоландет пролетта и особено ја интересира она што го подвлекла од текстот. Детали, имиња, места.

Јас ли го убив? се прашува.

Го превртува стариот душек. Од под него летаат уште неколку листови и белешки на мали ливчиња. Прашината од хартијата ѝ го скокотка носот.

Скинати страници од германското издание за руските методи за балсамирање на Збарски. Текстови од интернет. Детален опис на балсамирањето на Ленин, напишано од страна на професорот Воробјов од институтот за анатомија во Харков, Украина.

Софија ги спушта листовите кога ѝ засвонува телефонот и гледа дека е Жанет. Станува и ја разгледува собата.

Подот е покриен со дебел слој листови расфрлени скоро по целата површина. Но значењето, објаснувањето и клучното прашање: зошто?

Одговорот е тука некаде, си помислува таа додека крева телефон.

Мислите на еден човек расцепкани на ситни парченца хартија.

Еден мозок на излог.

Канал Клара

Јавно обвинителство

Лагите се бели како снег и не влијаат на невините.

Обвинителот Кенет вон Квист е задоволен од своите договорени планови и се убедува себеси дека одлично ги реши проблемите што искрснаа. Сите се среќни.

Жанет Килберг е презафатена со Викторија Бергман, а тој лично направи неофицијални договори со Улрика Вендин и семејството Лундстром.

Обвинителот Кенет вон Квист се обидува да се убеди себеси дека сите проблеми се решени, барем привремено. Само што се плаши да не излезе некој друг.

Помислува на извештајот што го уништи со сечачот за хартија. Тоа беа документи што ќе ѝ помогнеа на Улрика Вендин, но сигурно ќе го оштетеа адвокатот Виго Дурер, поранешниот началник на полицијата Герт Берглинд, а следствено на тоа и него самиот.

Ја направив ли правилната работа? си помислува обвинителот.

Кенет вон Квист нема одговори на сопствените прашања и токму тоа е причината што немирот му се крева во грлото во облик на киселина од стомакот.

Чирот во стомакот на обвинителот му ја буцка совеста.

Гамла Енскеде Куката на Килберг

Ах, задоволствата на мирниот, мал живот, си помислува Жанет Килберг додека паркира пред својата куќа во Гамла Енскеде. Во моментот ѝ недостига едноставност и предвидливост. Исполнетоста по долг и напорен работен ден и олеснувањето во моментот кога конечно може да заборава на работата барем на неколку часа.

Јохан вечерва е во градот со Оке и Александра и таа ја чувствува празнината на куќата веднаш штом влегува во ходникот. Се чувствува отсуството на семејство.

А и некако поинаку мириса откако Оке замина од дома. Таа неволно сфаќа дека сега ѝ недостига мирисот на стари бои за сликање, масло од ленено семе и терпентин. Беше ли премногу нетолерантна и нетрпелива? Премногу слаба за да го поттурне во правилен правец кога тој се сомневаше во својот талент? Можеби, но сега не е важно. Бракот е завршен, а тоа што тој сега прави веќе не е нејзин проблем и никако не зависи од неа.

Жените во автомобилот веројатно беа Хана Остлунд и Џесика Фриберг. Иво Андриќ моментално работи со полна пара за да го потврди тој сомнеж. Таа ќе добие одговори утре, а ако е во право, тоа ќе значи дека случајот ќе може да се препрати во кабинетот на обвинителот и да се прогласи за затворен.

Но прво ќе мора да ги пребараат куќите на жените. Да пронајдат доказ за нивната вина, а потоа таа и Хуртиг да склопат сè заедно и да му го предадат случајот на вон Квист. Не дека смета дека заврши којзнае колку добра работа. Таа едноставно го следеше кривулестиот пат и сè се реши со малку среќа и искуство.

Фредрика Гринвалд и Пер-Ола Силферберг беа убиени од страна на две одмаздолобиви жени.

Folie à deux или исто така позната како индуцирана психоза, скоро секогаш се јавува внатре во семејствата. Пример, мајка и ќерка кои живеат одвоено, но патат од иста психичка болест. Хана Остлунд и Џесика Фриберг реално не се роднини, но тие сепак пораснале заедно, одеа во исто училиште и потоа одбрале да живеат блиску една до друга.

Некој имаше оставено жолти лалиња покрај Гринвалд. А и Карл Лундстром исто така имаше добиено жолти лалиња ноќта кога умре. Можно ли е да го убиле и него? Предозирање со морфиум? Па, зошто да не? И Карл Лундстром и Пер-Ола Силферберг беа педофили кои си ги злоупотребувале сопствените ќерки. Сигурно сè е некако поврзано. Заеднички именител се жолтите лалиња и училиштето во Сигтуна.

Одмазда, си помислува таа. Но како е можно последиците да се толку екстремни, да му се плукнам?

Жанет вади неколку кришки леб и ги става во тостерот. Јасно ѝ е дека не може да очекува да ги пронајде сите одговори. *Жанет, си помислува, мораш да научиш дека ако има една работа што како полицаец не можеш секогаш да ја очекуваш, тоа е раат. Не можеш да разбереш сè докрај.*

Тостерот титка во ист момент кога засвонува телефонот. Оке, многу јасно.

Тој сиго прочистува грлото. „Слушај, сакам викендов да го однесам Јохан во Лондон. На фудбалски натпревар. Само јас и тој. Да бидам татко, што се вика...“

Татко? Значи сега ти текна да бидеш татко? си помислува таа. „Добро. Што вели тој? Му се оди?“

Оке тивко се смее. „Ох, да, не да му се оди, му се плаче. Дерби во Лондон, знаеш“. Оке замолчува и Жанет помислува на нивниот заеднички живот кој сега изгледа страшно далечно.

„Хм...“ вели тој најпосле. „Би сакала ли да одиме на ручек пред јас и Јохан да отпатуваме?“

Таа се колеба. „Ручек? Ќе имаш ли време за ручек?“

„Да, затоа те прашувам“, вели тој раздражливо. „Може утре?“

„Повеќе ми одговара задутре. Освен тоа, чекам да добијам налог за претрес, па не ме држи за збор ни за тогаш“.

Тој воздивнува. „Океј. Тогаш јави ми се кога ќе можеш“. И тој спушта.

Сега и таа воздивнува како него, па станува од масата и ги вади тостовите од тостерот. *Лошо*, помислува додека го вади путерот. *Ова не е добро за Јохан. Ни ронка стабилност*. Се присетува на коментарот на Хуртиг. „На таа возраст, сè е предраматично“, ѝ имаше речено тој и во случајот на Остлунд и Фриберг тоа беше голема вистина.

Но за Јохан? Нејзиниот тинејџер дома? Прво разделбата, па она што се случи во Грона Лунд и сега ова проклето шалтање меѓу неа која едвај наоѓа време за него и Оке и Александра кои и самите се однесуваат како тинејџери и не се способни да испланираат што ќе прават следните неколку дена.

Насила го јаде последното парче од изладениот тост, а потоа повторно го зема телефонот. Ѐ треба некој за муабет, а единствената личност квалификувана за тоа е Софија Зетерлунд.

Есенската вечер е полна со ѕвезди и неверојатно прекрасна и баш кога Жанет се запрашува што е тоа со луѓето што прави сè што е убаво да отиде по ѓаволите, Софија крева.

„Ми недостигаш“, вели таа.

„И ти мене“, вели Жанет и чувствува дека топлината се враќа. „Осамена сум во празна куќа“.

Дишењето на Софија звучи блиску. „И јас тука. Би сакала да те видам“.

Жанет ги затвора очите и си замислува дека Софија навистина е тука.

„Сум задремала малку“, вели Софија. „Те сонував“.

Жанет и понатаму ги држи очите затворени и се навалува наназад на фотелјата со насмевка на лицето. „Што сонуваше?“

Софија тивко се насмевнува, скоро срамежливо.

„Се давев и ти ме спаси“.